

Його серце барви не міняє

Хмельницький 2014 р.

Сьогодні ми в гостях у людини-легенди. Це представник наукової еліти нашої держави Радомир Іванович Сілін. Доктор технічних наук, професор, академік. Почесний громадянин м. Хмельницького. Радник ректора Національного університету. Р.І. Сілін майже три десятки років очолював перший у Хмельницькому вищий навчальний заклад.

Радомир Іванович Сілін народився 27 вересня 1931 року в м. Курську (Російська федерація). Професор Р.І. Сілін усім своїм єством, усією душею відданий Україні. Це трибун, державотворець, борець, громадянин, людина, яка не може миритися з неправдою і несправедливістю. Із своїм умінням, розумом, інтелектом, відчуттям головного, відчуттям віку космічних можливостей він міг сьогодні стати мільярдером. А він на сьогодні не став дуже багатим матеріально, але він спішить жити, робити добро, сіяти розумне. Справжнє повинно жити у віках, передаючись від покоління до покоління. «Я найбільше боюся не встигнути зробити те, що можу, що повинен зробити» - твердить Радомир Іванович. Ці слова змушують кожного із нас переосмислити своє життя, відчути його неповторність, значимість. У цієї людини-легенди символічні прізвище, ім'я, по батькові. Радомир Іванович Сілін тут чується билинна мужність, міфічна сила, бабусина казка. А ще мамина пісня - Радик, Мирося. Хто ж так нарік, хто дав дивовижної сили і краси ім'я, хлопчику ніжному, гарному, подівочому чарівному! Звичайно, батько! Сильна, мужня, добра, справедлива, але вимоглива людина. Бо ж хіба з хлопчиками по-іншому можна? А у нього було двоє їх. За них він відповідав перед дружиною, державою, Богом. І ось життя повернулось так, що хлопці залишилися сам на сам із своїми проблемами. 1941 рік. Батька мобілізували на фронт. Мати померла.

Хлопчики встигли з молоком матері всмокта-ти людяність, порядність, чесність. Від батька мужність, відвагу, терпіння. Ніколи в очах ні смутку, ні відчаю. «Ніякого скигління,» - наказували собі хлопці. Для них не існувало безвиході.

Розповідь Радомира Івановича в часі повертається назад. Війна! Так почалося життя серед пекла. Що таке діти лихоліття? Беззахисна стеблина, порошинка, крапелька тепла, відкрита усім лютим воєнним холодам. Вони були на своєму островку такі маленькі, такі слабкі, що фашисти...просто не брали їх до уваги. Шматок хліба на землю повзи, комашня. Меншенькі повзли, їсти ж хотілося. Радомира розбирала злість, уперта злість на тих, хто вдерся на нашу землю і так по-господарськи себе вів, нагло знущаючись над беззахисними. Малий не раз був битий фашистами, викинутий, як непотріб, на задвірки.

Світло пам'яті найяскравіше плетється звідти, з вікна юних літ. Битва за рідне місто розпочалася 5 липня 1943 року, тривала п'ятдесят днів. Найбільше вкарбувався в пам'ять Радомиру бій на Курській дузі. «Два дні там безперервно ревіли гармати. А гул стояв такий, що не можливо було говорити. Спочатку це була війна техніки, а не людей. Та вже після того, як вичерпались технічні ресурси, настав час для прояву величезної людської мужності, героїзму. Тоді ми це зробили. Багато тоді загинуло людей, але все-таки ми не зламалися, а весь час йшли вперед». Прийшло звільнення рідного міста. Дванадцятирічний хлопчик обходить військовиків, і проситься у загін. Так Радомир домандрував до Воронежа і там слізно благав взяти його в топографічний загін. Тут і став він «сином полку». Тендітний хлопчик отримав автомат Калашникова, дві гранати, патрони і іншу зброю. Хлопчик - вже рядовий борець топографічної служби 65 моторизованого топографічного загону. Він тішився військовою формою, поштою всевмілими руками солдатів-червоноармійців. Зірочка на пілотці сяяла золотом. Її кожен раз до блиску начищав

Радомир, а ще гордився справжнім військовим ремінцем. У солдатику, ніби з казки, червоноармійці бачили свого сина, братика. Любили його, жаліли, але юний воїн намагався із своїми обов'язками справлятися самотужки. Тяжкі звої дроту, зброю, харч на місце призначення ніс сам. Навчився не боятися вибухів, нальоту артилерії, воєнних несподіванок. Війна передчасно

зробила дитину дорослою. У завдання загону, в якому юний воїн пізнав фронтове життя, входило визначення абсолютних координат і цілей противника, підготовка картографічної продукції для штабів, необхідної у розробці військових операцій. Юний Радомир звільняв Харків, Кіровоградщину, пройшов Молдавію, Румунію, Угорщину, тодішню Чехословаччину та Австрію. Звістка про капітуляцію Німеччини застала його у Відні. У своїх неповних чотирнадцять років Радомир Іванович вже був нагороджений двома медалями «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній Війні 1941 - 1945 років» і «За взяття Відня». У червні 1945 року Радомира Івановича було демобілізовано з лав {Радянської армії, та направлено у Суворовське училище. Стати суворовцем були всі підстави, але ним він не став. Вік був завеликий, а знання замалі. Надолужував пропущене у вечірній школі в Курську. Далі доля закинула у Львів, куди переїхав за місцем служби батька. Шлях до знань був тернистий. Від Бога та батьків у спадок отримав гарну пам'ять, неабияку здібність, впертість, наполегливість. Тож, допоки переступив поріг навчальних аудиторій Львівського політехнічного інституту, був студентом технікуму. Як не дивно, але навчання в технікумі кинув. Закінчив денну середню школу. Мав міцні знання, можливо допомогла вже досить-таки багата біографія здійснилась мрія життя став студентом такого престижного ВНЗ. У заліковій книжці наш герой мав лише відмінні оцінки.

Науку прямо таки «гриз зубами», але це не заважало бути активним студентом. Брав участь у художній самодіяльності, активно займався в спортивних секціях, виконував значну громадську роботу. Був секретарем комсомольського бюро курсу, факультету, членом комітету комсомолу інституту. Але найбільше уваги приділяв науковій роботі. Про його винаходи можна скласти цілі енциклопедії. Його винаходи славилися за межами рідного міста, України, Союзу. Знання він був у США, Англії, Німеччині.

Грамотних, розумних, ерудитів у країні є багато. Багата наша Україна талантами. Але людей з золотим серцем, щедрою душею серед нашої еліти таки замало. У Радомира Івановича серце, барви якого не міняються. Воно вміщає усі найкращі людські якості. Студенти йдуть до нього за порадою, розрадою, допомогою.

Він вміє розрядити сімейні конфлікти своїх студентів і навіть колег.

Робочий день похмурного осіннього дня підходив до кінця. Ректор уже збирався додому, як у двері постукали, і поріг кабінету несміливо переступила дівчина-студентка. Відразу ж відчув, що принесла їй до нього не проблема з навчанням, а щось значно суттєвіше. Так і було. Студентка була в розпачі, розповідала, що уже три роки як одружена, але не може мати дитину. Чоловік почав ображати, піднімати руку, погрожувати розлученням. Як допомогти у цій делікатній ситуації? Переговорив із знайомим лікарем попросив допомогти врятувати сім'ю. Все обійшлося якнайкраще. Студентка закінчила ВНЗ, має щасливе сімейне життя, виховує дітей. Ректор для неї, як і для багатьох інших людей, не просто керівник, а дорога людина.

Були випадки, коли абітурієнти стикалися із несправедливістю, або халатним відношенням в оцінці своїх знань. Радомир Іванович виладновував ситуацію справедливо,

по-людськи. Повага до людей, ввічливість, інтелігентність, скромність є важливими рисами професора Р.І. Сіліна.

Ось і в розмові з нами, він не підкреслював своїх заслуг, не заглиблювався у своє минуле, він з цікавістю слухав нас,

рахувався із нашою думкою. Цікавило його наше ставлення до сьогоденних подій. Напрошується думка, якби такий професіоналізм, відданість справі, патріотизм, людяність, чуйність, вміння слухати і чути були властиві усім нашим керівникам, а ще краще

усій еліті суспільства слугам народу? Тоді наших батьків та й нас не пекла б думка: "Як знайти себе?"

- Як отримати вищу освіту?
- Як знайти роботу?
- Як бути впевненим у завтрашньому дні?

Усі життєві проблеми були б вирішені, коли б кожен займався своєю справою і робив би її з любов'ю для себе і для людей.

За підручниками і навчальними посібниками професора Р.І. Сіліна навчаються студенти Хмельницького національного університету та в багатьох ВНЗ країни. Він бажаний доповідач на вітчизняних і міжнародних наукових конференціях. Учений гідно представляє Україну з науковими доповідями на всесвітніх конгресах, конференціях та інших міжнародних наукових форумах у США, Англії, Франції, Німеччині, Японії, Китаї, Австрії, Ізраїлі, Швейцарії, Норвегії, Фінляндії, Іспанії, Канаді, Чехії, Бразилії, Аргентині, Болгарії, Єгипті й інших країнах. Вільно володіє англійською мовою. Вміє бути цікавим і привабливим для інших. Таких викладачів пам'ятають усе життя. Хіба можна пропустити повз вуха слова, сказані професором Р.І. Сіліним під час бесід із студентами: «Щасливими можна почуватися тільки тоді, коли щасливі ближні. Не повинно бути щастя за рахунок інших, щастя, побудованого на нещасті інших. Найпевніший орієнтир - власне

сумління». Міцна і надійна фортеця Радомира Івановича - його дім. Тут панує мир і злагода, хоч, як і в кожній сім'ї, не минають болячки. На щастя сім'я знаходить сили з ними боротися, а якщо не перебороти їх, то хоч би навчитися з ними жити. Добрими та щирими людьми, вихованими на принципах християнської моралі, виростило подружжя Сіліних своїх дітей. Син Святослав і донька Ольга. Діти прийняли від своїх батьків історично значимі імена, перейняли від Радомира Івановича і Лесі Аркадіївни їх найкращі людські якості почуття гідності, віру в людину, щедрість, доброзичливість, принциповість.

П'ятого листопада 2014 року виповнилось шістдесят років, як живуть у дружній парі Сіліни - Радомир Іванович та Леся Аркадіївна. То як же можна оцінити цю їх велику життєву місію? Де знайти слова, якими можна оцінити найважливішу сторінку життя подружжя Сіліних?

- Діамантове весілля
- Діамантове життя
- Діамантове щастя.

У заповіді Євангелії від Іоана: « Не сотвори собі кумира».

Спілкуючись з Радомиром Івановичем, чуючи відгуки колег, студентів, вивчаючи його біографію, захоплюємося кожним його вчином, словом, ділом. Тож не порушуючи заповідей Божих, хай буде він не кумиром, а взірцем у житті для кожного із нас.

*Надія Дмитрієва,
Уляна Мартенко
Шмельницький ліцей електроніки*